

Vážení,

opět se na Vás obracíme se stížností na nevyváženost a ideologickou zaujatost pořadu produkovaného Českou televizí (dále jen „ČT“). Bohužel ačkoliv k porušování dochází opakovaně, viz např. rozhodnutí Rady pro rozhlasové a televizní vysílání dne 9. 8. 2022 nebo Rady ČT na svém 10. zasedání dne 21. 7. 2021 (jakož i Rady pro rozhlasové

a televizní vysílání v téže věci), k žádné viditelné nápravě nedochází. Spíše se zdá, že stávající kontrolní mechanismus dodržování Etického kodexu ČT se jeví čím dál více bezzubým a iluzorním, což jen potvrzuje správnost našeho postoje k otázce navyšování koncesionářských poplatků, když požadujeme, aby se nejprve řešily otázky obsahové náplně vysílání a funkčnosti jeho kontrolních mechanismů, jakož i celkový formát media veřejné služby pro digitální věk druhé čtvrtiny 21. století, a teprve až následně otázky jeho financování.

Ve Vašem přípisu ze dne 20. 11. 2024 jste nám děkovali za náš předchozí podnět a obratem stížnost smetli ze stolu formalistickými odpověďmi na naše výhrady, aniž jste jim - kromě drobné výjimky týkající se chybného zařazení kritizovaného pořadu do příslušné cílové věkové kategorie - přiznali relevanci, a byť se jen zamysleli, zda prosazování aktivisticky zaujatého, nevyváženého a neodborného obsahu pořadu určeného pro vzdělávání dětí ve velmi citlivých tématech sexuální osvěty je tou cestou, kterou má veřejnoprávní médium kráčet.

Bohužel v rámci iVysílání dalšího pořadu na obdobné téma s názvem **Kolik máme pohlaví? z cyklu What the Fact** ČT opět úroveň manipulativnosti, neodbornosti a aktivismu posunula na další stupeň.

Výše označený cyklus je vedený v sekci společensky vzdělávacích pořadů a je určený zejména mladým lidem, jimž zábavně (nebo rádobý zábavně) přináší odpovědi na různé otázky. V takovém formátu pořadu snad lze očekávat nejen důsledné dodržování Etického kodexu ČT, nýbrž i zvýšené nároky na odbornou erudici a názorovou vyváženost. Ani jeden z těchto požadavků však pořad scénáristek Esther Idris Behirové a Petry Chaloupkové ani na elementární úrovni nesplňuje, naopak **jedná se jednoznačně o porušení § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 483/1991 Sb., O České televizi, ve znění pozdějších předpisů**: „Hlavními úkoly veřejné služby v oblasti televizního vysílání jsou zejména a) poskytování **objektivních, ověřených, ve svém celku vyvážených a všestranných informací** [zvýraznění vlastní] pro svobodné vytváření názorů...“. ČT tedy neplní první z hlavních úkolů, který jí ukládá zákon. Porušuje ovšem i samotnou **Preambuli Etického kodexu ČT**: „Účelem existence televize veřejné služby je zajistit veřejnosti zdroj informací, kritické reflexe, umělecké tvorby a zábavy, **které jsou chráněny před lobbistickými tlaky**“ [zvýraznění vlastní].

Neobjektivita a nevyváženost pořadů vyplývají z aktivistického ladění pořadu, které ignoruje poznatky soudobé vědy, vylučuje oponentní názory a prosazuje jediné správné vidění světa a ve spojení s nedostatečným expertním zázemím tvůrců vede k hrubému zkreslování podávaných informací, což je o to závažnější, že formát celého cyklu navozuje dojem odborného pořadu a cílovým publikem jsou děti a mládež.

1. Nevyváženost a neobjektivita zdrojů

Podle informací, uvedených v závěrečných titulcích pořadu, bylo použito jako zdroj 8 popularizačních a aktivistických webových zdrojů. Ani jeden z nich nelze považovat za striktně

vědecký nebo odborný. I tak je však jejich obsah flagrantním způsobem dezinterpretován, viz níže, takže o nějaké vyváženosti a objektivitě opět může být řeč jen opravdu stěží.

Jedná se o tyto zdroje:

Ainsworth Claire. Nature Magazine. Sex redefined: The Idea of 2 Sexes Is Overly Simplistic. [online]. Na první pohled se jedná v seznamu o jediný vědecký (byť spíše popularizační) časopis s úctyhodnou historií. Bohužel v posledních letech zřejmě razantně naskočil na woke progresivní ideologickou vlnu, což se stalo předmětem kritiky členů samotné vědecké obce a v listopadu 2024 vedlo k rezignaci jeho šéfredaktorky Laury Helmuth poté, co veřejně urážela lidi s opačným názorem.“

@SciShow. Sciences Proves There Are More Than Two Human Sexes. Youtube.com [online] Jedná se o pořad Hanka Greena, amerického aktivisty, zpěváka a vlogera zabývajícího se zejména ekologickými tématy, vyrobený pro New York Public Radio. Hank Green má vzdělání v biochemii, nikoliv ve vývojové biologii, a už vůbec ne v sexuologii nebo medicíně. New York Public Radio v USA opakovaně čelí kontroverzím pro chronickou ideologickou zaujatost, viz např. heslo Wikipedie NPR controversies.

World Health Organization. Gender and Health. Who.int [online]

Jedná se o politickou deklaraci bez uvedení jména autora, zveřejněnou na stránkách WHO. Obsah se nijak nevztahuje k problematice spektrálního charakteru pohlaví ani intersexuálních osob, nýbrž k problematice genderu a s ní souvisejících (údajných) společenských nerovností.

Council of Europe Portal. Sex and Gender.int [online]

Jedná se o stručnou definici určenou pro laickou veřejnost bez uvedení jména autora zveřejněnou na stránkách Rady Evropy, tedy politické organizace. Navíc se obsah nijak nevztahuje k problematice spektrálního charakteru pohlaví, naopak text pojednává o odlišnosti definic genderu a pohlaví, přičemž pro pohlaví (sex) se výslovně (a na více místech) operuje s binárním členěním (muž a žena), pouze se připouští, že mohou být z tohoto binárního charakteru pohlaví výjimky; celkové vyznění je tedy protikladné k obsahu pořadu ČT.

Britanica. The difference between sex and gender explained. Britanica.com [online]

Text je věnován primárně problematice genderu a transgenderu. Otázka nebinarity pohlaví se v něm vůbec neřeší, resp. V téže encyklopedii, avšak pod jiným nicméně souvisejícím heslem, se výslovně uvádí, že: „Muži a ženy mohou nebo nemusí mít zjevné strukturální rozdíly, ale vždy mají funkční, hormonální a chromozomální rozdíly“. Tedy jednoznačné potvrzení binárního charakteru pohlaví.

Newman Tim: Sex gender what is difference? Medicalnewstoday.com [online]

Na první pohled by se mohlo zdát, že se jedná o druhého konkrétního autora ve vědecky znějícím médiu. Při podrobnějším rešeršování však lze zjistit, že autor vůbec není vědec, nýbrž opět novinář a popularizátor, který:

„po dosažení bakalářského titulu v oboru neurověd na britské univerzitě v Manchesteru zcela změnil kurz, aby pracoval v oblasti prodeje, marketingu a analýzy. Následně si uvědomil, že jeho srdce skutečně leží ve vědě a psaní, znovu změnil kurz a připojil se k týmu Medical News Today. Jako hlavní redaktor zpráv vedl náš tým špičkových spisovatelů a redaktorů, kteří referují o nejnovějším lékařském výzkumu v recenzovaných časopisech; sám také napsal několik článků. Tim je nyní editorem v ZOE.“

Čili opět se jedná o editora s bakalářským vzděláním v neurovědách. Předmětná problematika se však týká vývojové biologie a sexuologie...

Planned Parenthood. Sex and gender identity. Plannedparenthood.org [online]

Planned Parenthood je americká organizace, která provozuje největší síť potratových klinik v USA, kde se dostala do značných kontroverzí pro podezření z nezákonného obchodování s tkáněmi potracených dětí a poskytovala zdravotní zákroky non lege artis. V posledních letech se částečně orientuje i na poskytování poradenství a operací v souvislosti s tzv. tranzicí osob. Je tedy přímo finančně zainteresovaná na vývoji diskurzu ohledně změn pohlavní identity a související problematiky.

Bettiza Sofia. What does science tell us about boxing's gender row? bbc.com [online]

Poslední zdroj je text od Sofie Bettizie, což je opět žurnalistka, korespondentka BBC, která nemá v dané oblasti žádné specifické vzdělání.

2. Nevýváženost a manipulativnost jejich interpretace

Na výše zmíněném posledním zdroji je možné zcela zjevně demonstrovat hrubé manipulace českých scénáristek. Celý zdrojový článek totiž vyznívá mnohem umírněněji než edukační pořad ČT. Tento zdroj je nepochybně podkladem části pořadu, která se zabývá případem olympijské vítězky v boxu Imane Khelif. Předně článek BBC zmiňuje více možných pohledů na věc a mj. i cituje odborníci - vývojovou bioložku Emmu Hamilton, jejíž závěr je, že Khelif a stejně i taiwanská boxerka Lin Yu-ting „by neměly(i) soutěžit, dokud nebudou provedeny další testy“.

Na toto stanovisko ve zdrojovém textu navazuje citát profesora Aluna Williamse:

„Nepřekvapilo by mě, kdyby někteří lidé s typem DSD měli oproti ženám nějakou fyzickou výhodu“, říká, že tyto výhody 'by mohly zahrnovat větší svalovou hmotu, stejně jako větší a delší kosti a větší orgány, jako jsou plíce a srdce. Říká, že mohou mít také vyšší hladiny krevního hemoglobinu, což vede k lepšímu dodávání kyslíku tam, kde je to potřeba v pracujících svalech. Někteří lidé s některými typy DSD mohou mít výhody v některých nebo všech těchto prvcích, v rozmezí od 0 do 100 %, v závislosti na typu DSD a jeho přesné genetické příčině.“

Dále v původním zdroji BBC doslova zaznívá věta odborníka Dr. Heffernana: „Domnívám se, že Mezinárodní olympijský výbor nezakládá svá kritéria způsobilosti na nejlepší dostupné vědě(!) A dále: „Tohle je znepokojivé, MOV předpokládá, že [biologická odchylka Khelif] nezapřičinuje žádné výhody - ale neexistuje pro to žádný přímý důkaz, ani to, že u sportovců s DSD [porucha pohlavní identity] existuje výkonnostní výhoda pouze kvůli jejich genetickým variacím.“ Tolik původní zdroj, který nechává opakovaně zaznít několik skutečných odborníků a závěr je spíše negativní vůči připuštění Khalif na ženské soutěže v boxu, minimálně dokud nebudou provedeny další testy.

V pořadu ČT však pro pochybnosti nebo kritiku rozhodnutí MOV nebo jen jejich náznak - alespoň jedním slovem není žádný prostor. Zazní pouze potvrzení správnosti rozhodnutí MOV: „vyslechla si spoustu obvinění, že je muž vydávající se za ženu... MOV to však nezviklalo (s pozitivní intonací v hlase)...“. Čili žádná kontroverze se nepřipouští, věc je jasná („od narození byla registrována jako žena, žila jako žena, má pas jako žena, a tak naplnila veškerá kvalifikační kritéria...“) a ti, kdo mají opačný názor, jsou zabeďněni a nespravedlivě urážejí... (což mají v pořadu zřejmě podtrhovat přihlouplé hlášky v pozadí, které podkreslují výklad, k tomu viz níže). **Závěr je tedy přesně opačný než v odborném zdroji, na který se v titulcích odvolávají.** Jen pro doplnění lze dodat, že v internetové anketě časopisu Sport 98,8 % čtenářů vyjádřilo

názor, že Khelif by neměla být připuštěna ke startu v ženském boxu a v obdobné anketě Lidových novin 99 % čtenářů vyslovilo souhlas s rozhodnutím prezidenta Trumpa zakázat transgenderovým sportovkyním účast v ženských sportovních soutěžích.

Dalším dokladem neodbornosti, aktivismu až manipulativnosti s daty je hrubá dezinterpretace počtu žen, které mají v těle chromozomy XY. Ve výše citovaném posledním zdroji zaznívá věta, že chromozomy XY u žen jsou v Dánsku, kde jsou nejlépe dostupná data, cca 1: 15 000, tedy 0,006 %, a že autor „věří, že pokud se sečtou všechny různé genetické sexuální poruchy, mohlo by to být i 1: 300, tedy 0,33 %. Autoři v ČT ale už operují s 1,7 %! Tak se dnes v ČT dělá věda? Jeden autor „věří“ v 0,33 % (pokud ovšem mezi intersexuální osoby zahrne i osoby s vývojovou poruchou sexuality - DSD) - a ČT, která z textu vychází, již bez náznaku pochybností operuje s číslem 1,7 %, ovšem pro intersexuály...

Ve zdroji autorky Claire Ainsworth se jednoznačně rozlišuje mezi intersexuálními osobami a osobami s poruchou sexuálního vývoje (DSD). Pouze o těch druhých je uvedeno, že „podle některých vědců“ je jejich počet v populaci „až 1 ze 100“, tedy 1 %. V pořadu ČT se však tvrdí, že „intersexuálních lidí se v populaci nachází 1,7 %“ (stopáž pořadu 6:00 a násl.), ačkoliv dle standardních medicínských učebnic je to podstatně jinak. Dejme slovo skutečně odbornému textu:

„Návrh Anne Fausto-Sterlingové, že prevalence intersexu může dosahovat až 1,7 %, přitáhl širokou pozornost jak v odborném tisku, tak v populárních médiích. Mnoho recenzentů si není vědomo toho, že tento údaj zahrnuje stavy, které většina lékařů nepovažuje za intersexuální, jako je Klinefelterův syndrom, Turnerův syndrom a adrenální hyperplazie s pozdním nástupem. Má-li si termín intersex zachovat nějaký význam, měl by být tento termín omezen na ty stavy, kdy je chromozomální pohlaví nekonzistentní s fenotypovým pohlavím nebo kdy fenotyp nelze klasifikovat jako mužský nebo ženský. Aplikujeme-li tuto přesnější definici, skutečná prevalence intersexu je asi 0,018 %, což je téměř 100krát méně [zvýraznění vlastní], než odhaduje Fausto-Sterling ve výši 1,7 %.“

Podobně i např. náš MUDr. Jiří Štefánek na svých webových stránkách určených pro vzdělávání mediků uvádí:

*„Jaká je četnost výskytu intersexuality? To je velmi obtížná otázka, protože nepanuje přesná shoda v tom, které z výše uvedených stavů do intersexuality počítat, a které nikoliv. Pokud bereme jako pravou intersexualitu stavy, kdy chromozomální výbava jedince není v souladu s fenotypem, nebo kdy u jedince není možné určit jeho fenotyp ve smyslu mužský / ženský, tak jde o čísla velice malá. Podle webu **Intersex Society of North America** se takový klasický intersex vyskytuje asi u jednoho z 1500-2000 porodů, což nám v populaci ČR odpovídá počtu narození asi 50 jedinců ročně. Jiné zdroje udávají ještě nižší čísla (prevalence v populaci 0,018 %, což by bylo v ČR asi 1800 lidí). Pokud do intersexuality "nacpeme" nejrozumnější i mírné a medicínsky řešitelné poruchy pohlavního vývoje, dostaneme čísla vyšší. Udává se až 1,7 % populace. **Zda nejde o určitou snahu různých aktivistických skupin množinu intersexuálních stavů "uměle zvětšit" a tak tuto problematiku udělat důležitější, než ve skutečnosti je, to již ponechám na vašem zhodnocení** [zvýraznění vlastní]. Jsem nicméně toho názoru, že čím více stavů budeme do pojmu intersexuality zahrnovat, tím více tento pojem ztratí na praktickém významu.“*

A dále:

*„Kolik tedy máme pohlaví? **Ideální je z mého pohledu dodržovat tzv. binární systém a říci, že pohlaví jsou dvě - mužské a ženské, protože v drtivé většině případů je to pravda** [zvýraznění vlastní] a je to jednoduché. Pokud to ale uděláme, měli bychom mít na paměti, že existuje sice velice, velice malý, ale nikoliv zanedbatelný počet lidí, kteří do tohoto přehledného systému více nebo méně nezapadají.“*

A nyní si to srovnáme s tím, co se v pořadu ČT tlačí do hlav naší mládeže pod hlavičkou What is Fact, přičemž žádný oponentní názor není ani zmíněn! **Aktivistické dezinformace, které 100násobně (!) překračují skutečné počty, jsou vydávány za fakta.**

3. Neodbornost personální

Jistěže není povinností autorů pořadu disponovat odborností ze všech relevantních oborů, o kterých jejich dílo pojednává. Nicméně u pořadu, který se zaštiťuje vědeckými poznatky, je **základním předpokladem objektivitu to, že buď by měl mít alespoň někdo z autorského kolektivu sám příslušnou odbornost, nebo by měl být přizván nějaký odborný poradce, který by odbornost garantoval. Zde však nikdo z autorského kolektivu uvedeného v závěrečných titulcích pořadu nedisponuje odborností v relevantním oboru** (sexuologie, příslušné odvětví medicíny, vývojová biologie). Esther Idris Behirová je vystudovaná žurnalistka s postgraduálním kurzem art terapie. Petra Chaloupková je absolventkou bakalářského oboru Filmová studia na FF UK a studentkou (případně již absolventkou) magisterského oboru Mediálních studií na FSV UK. Dramaturgové David Čech (nedostudovaný stavební architekt) a Eva Ralková (Teorie a dějiny filmu a Francouzský jazyk na FF MU), podobně se to má i s režisérskou dvojicí Štěpán Chalupa a Petr Novotný. To by samo o sobě nemuselo být zásadním problémem, pokud by příslušnou expertizu zajišťoval přizvaný externista. **V závěrečných titulcích pořadu však není zmíněn ani jediný externí odborník, který by se na jeho výrobě podílel.** Je zde pouze odkaz na 8 výše vyjmenovaných výhradně elektronických zdrojů. Jejich samotný výběr a interpretace, které by měly být nezaujaté a vyvážené, jsou ovšem značně tendenční, jak uvedeno výše, a prováděné bez jakékoliv korekce ze strany odborníků nebo oponentů. Ze samé definice proto nemůže být naplněn požadavek zákona poskytovat objektivní, ověřené, ve svém celku vyvážené a všestranné informace pro svobodné vytváření názorů, jak to požaduje zákon o ČT.

Bohužel ani zde porušování práva a neodbornost nekončí. Autoři se zřejmě v zápalu boje proti všemu a všem, kteří odporují jejich vidění světa, nezastavili ani před **zneužíváním osobnostních práv hlavního představitele naší největší opoziční strany Andreje Babiše**. Pro podbarvení výkladu používají jakési hlášky různých osob, které zazněly ve veřejném prostoru, a které mají zřejmě navozovat - vytržené z kontextu - jakousi těžko specifikovanou zbednělost nebo buranství daných mluvčích v kontextu předkládaných překvapivých „vědeckých“ poznatků. Tak je mj. použit i výrok Andreje Babiše (který byl původně vysloven v rámci pořadu Otázek Václava Moravce) o homeopatu na křivdu (stopáž: 4:54 min.). V kontextu vzdělávacího pořadu pro mládež zaměřeného na pohlavní di/poly/morfismus je však toto užití hlasu Andreje Babiše zcela mimoběžné a neplní žádnou oprávněnou funkci, kterou by bylo možné podřadit pod některou ze zákonných licencí (např. novinářskou, vědeckou apod.) umožňující užití jeho osobnostního projevu (hlasu). Věc je o to závažnější, že v pořadu, který by měl být apolitický, je do podvědomí mladého publika pašována negativní asociace k lídrovi opozice a jsou zároveň porušována jeho práva **(a tím porušován i článek 1.7. věta první Etického kodexu ČT).**

4. Střet zájmů

Další potenciální konflikt s Etickým kodexem ČT spočívá v porušování zákazu střetu zájmů. Druhá zmíněná scénáristka, Petra Chaloupková, totiž v minulosti působila v programovém oddělení Queer filmového festivalu Mezipatra. Ten je masivně mediálně podporován médii veřejné služby (ČT a ČRo). Petra Chaloupková sice pracuje pro ČT, ale nadále tvoří i pro QFF Mezipatra, jak dokazuje níže uvedené.

Je tedy otázkou, zda Petra Chaloupková neporušila **čl. 22 Etického kodexu ČT**, jako třeba historička Marie Koldinská:

„22.1. Střet zájmů zaměstnanců a externích spolupracovníků České televize je nepřípustný. Osoby pracující pro Českou televizi musí vyloučit, aby osobní zájem ovlivňoval vysílání nebo nevysílání určitých sdělení či pořadů. Každý, kdo by se mohl vystavit pochybám o střetu zájmů v určité otázce, je povinen tuto skutečnost oznámit svému nadřízenému a vyčkat jeho rozhodnutí.

[...]

22.6. Spolupráce zaměstnanců České televize s jinými médii podléhá předchozímu písemnému souhlasu nadřízeného, který může udělit souhlas za předpokladu, že tato činnost nenaruší povinnosti a závazky, které zaměstnancům vyplývají ze zaměstnání v České televizi, a nevytvoří dojem, že konkrétní zaměstnanec je spojen s určitými politickými nebo náboženskými názory či obchodními zájmy. Součástí písemného souhlasu mohou být podmínky, za nichž byla spolupráce povolena.

22.7. Je-li redaktor nebo jiný zaměstnanec požádán o autorský příspěvek jiným médiem, je jeho povinností zvážit, zda charakter tohoto média je takový, aby případná spolupráce neuvedla v pochybnost jeho osobní profesionální integritu, nestrannost a nezávislost, a tím i integritu, nestrannost a nezávislost České televize. Autorský příspěvek připravený pro jiné médium musí odpovídat redakčním zásadám a standardu kvality vlastní České televizi. Není přijatelné, aby se zaměstnanci vystupující v pořadech České televize prezentovali v jiných médiích způsobem, který by byl v České televizi nepřípustný."

Zároveň § 8 odst. 1 písm. f) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi, ve znění pozdějších předpisů, jednoznačně stanoví, že porušení Etického kodexu České televize je považováno za **porušení pracovní kázně podle Zákoníku práce**. Žádáme proto, aby naše stížnost byla posuzována i z tohoto úhlu pohledu a příslušné osoby nesly i případnou pracovněprávní odpovědnost.

Lze shrnout, že v případě stížností napadeného pořadu se jedná o další příklad aktivistické agitky LGBTQI+ lobby, jednoznačně porušující ustanovení kodexu ČT o požadavcích na objektivitu, vyváženost, ověřenost a všestrannost informací, jakož porušující zákaz střetu zájmů, a to vše pořízené za peníze koncesionářů. Pro nefunkčnost kontrolního mechanismu nám nezbyde než se obrátit na poslance v rámci projednávání legislativy regulující činnost ČT a případně soukromá média, aby byla veřejnost informována o neutěšeném stavu v ČT. Opakované porušování Kodexu ČT v pořadech týkajících se sexuálních témat a následné ignorování a bagatelizování stížností veřejnosti **nikterak nepřispívá k posilování důvěry veřejnosti v ČT a nutně povede k volání veřejnosti po českém to dry the swamps.**

Vážení členové Rady České televize, dovolujeme si Vás požádat o informaci o výsledku projednání zde předkládané stížnosti a o provedených opatřeních, abychom věděli, zda právní

řád a Etický kodex ČT platí pro všechny nebo jsou to jen poskládaná slova bez jakékoliv relevance. Děkujeme.

S pozdravem za tým Aliance pro rodinu, z. s.

Jana Jochová, předsedkyně

Vážená paní předsedkyně,

Rada České televize od Vás dne 21. 2. 2025 obdržela stížnost na pořad *What the fact?*, konkrétně na epizodu *Kolik máme pohlaví?* umístěnou na platformě iVysílání. Domníváte se, že uvedená epizoda pořadu je v rozporu s § 2 odst. 2 písm. a) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi. Rovněž upozorňujete na to, že Česká televize se odvysíláním epizody dopustila porušení ustanovení v preambuli Kodexu ČT, kde je uvedeno, že „*účelem existence televize veřejné služby je zajistit veřejnosti zdroj informací, kritické reflexe, umělecké tvorby a zábavy, které jsou chráněny před lobbistickými tlaky*“, a porušení čl. 22 Kodexu ČT pojednávajícím o střetu zájmů. Svou stížnost strukturujete do čtyř bodů, které podrobněji rozvádíte.

- Zejména se vymezujete proti použití osmi informačních zdrojů, jejichž seznam byl uveden v závěru epizody. Zmíněné zdroje označujete za popularizační a aktivistické, a tudíž nevhodné pro použití v daném pořadu, a také poukazujete na to, že jejich obsah byl navíc dezinterpretován, což je podle Vás v rozporu s principy objektivity a vyváženosti.
- Příkladem manipulativní interpretace je podle Vás zacházení tvůrců epizody s článkem *What does science tell us about boxing's gender row?* z webu BBC vztahující se k případu olympioničky Imane Khelif. Článek je podle Vás spíše negativní vůči připsání boxerky do ženských kategorií, dokud nebudou provedeny další testy. Za nesprávné rovněž považujete, že předmětná epizoda nezmiňuje jakoukoliv kritiku rozhodnutí Mezinárodního olympijského výboru nechat boxerku soutěžit na OH v Paříži v ženské kategorii. Za další příklad aktivismu až manipulace označujete uvedení informace, že v populaci se nachází 1,7 % intersexuálních osob. Uvedenou informaci rozporujete a tvrdíte, že podle standardních medicínských učebnic je to podstatně jinak, přičemž ve své stížnosti odkazujete na publikace s daty odlišujícími se od údaje uvedeného v předmětné epizodě pořadu *What the fact?*.
- Dále poukazujete na neodbornost autorského týmu v oblastech, kterých se dotýká obsah předmětné epizody. Podrobně ve stížnosti rozvádíte studijní obory jednotlivých členů týmu a docházíte k závěru, že nikdo z autorského kolektivu v závěrečných titulcích pořadu nedisponuje odborností v relevantním oboru (sexuologie, příslušné odvětví medicíny, vývojová biologie). V tomto bodě též upozorňujete na zneužití osobnostních práv bývalého premiéra Andreje Babiše, k němuž mělo dojít použitím výroku zmíněného politika o homeopatu na křivdu v pořadu *Otázky Václava Moravce*. Domníváte se, že užití hlasu Andreje Babiše ve vzdělávacím pořadu pro mládež zaměřeném na problematiku pohlaví nelze podřadit pod některou ze zákonných licencí. Využití uvedeného prvku je podle Vás problematické i proto, že v daném v kontextu jeho použití mohlo u mladého publika vyvolat negativní asociaci vůči Andreji Babišovi.
- Ve své stížnosti také upozorňujete na možný konflikt Petry Chaloupkové, jedné ze scénáristek epizody, s čl. 22 Kodexu ČT kvůli potenciálnímu střetu zájmů, který podle Vás vyplývá z jejího spojení s queer filmovým festivalem Mezipatra, mezi jehož mediální partnery patří i Česká televize.

V závěru podnětu Radu ČT žádáte, aby v případě zjištění porušení Kodexu ČT byla v patřičných případech vyvozena pracovněprávní odpovědnost konkrétních osob, jak ustanovuje § 8 odst. 1)., písm. f) zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi.

Rada ČT si v souvislosti s projednáváním Vaší stížnosti vyžádala stanovisko generálního ředitele ČT. Ke své odpovědi Radě z března letošního roku připojil tehdejší generální ředitel

také vyjádření divize Digitální služby. Rada ČT měla také k dispozici záznam předmětné epizody pořadu *What the fact?*.

V otázce informačních zdrojů užitých tvůrci epizody Rada ČT neshledává na straně autorského týmu zásadní pochybení. Klíčový je fakt, že formát pořadu *What the fact?* nevyžaduje striktní využití výhradně vědeckých publikací. Způsob, jakým autoři epizody zacházeli se zdroji informací, není nijak v rozporu s požadavky, které jsou na takové zacházení kladeny Kodexem ČT. Se zdroji je zacházeno transparentně, použity jsou zdroje relevantní a důvěryhodné, o čemž svědčí i skutečnost, že ve stížnosti nerozporujete faktickou povahu obsahu, nýbrž kvalitu jednotlivých zdrojů s ohledem na stupeň jejich odbornosti. Ačkoliv připouštíme, že lze diskutovat o vědecké či odborné povaze jednotlivých zdrojů, zároveň si dovolíme poukázat na to, že taková diskuze může být poměrně komplikovaná. Ilustrativním příkladem složitosti debaty týkající se zdrojů je například fakt, že ve stížnosti radíte časopis *Nature* mezi „spíše popularizační“ periodika, ačkoliv se nepochybně jedná o jeden z nejvýznamnějších odborných časopisů pro vědeckou komunitu, což dokládá jeho postavení v databázích *Web of Science* či *Scopus*. Žádný z deklarovaných zdrojů pak nenáleží do kategorie neautentických, nespolehlivých či přímo lživých zdrojů, pročez Rada ČT nekonstatuje v této věci porušení Zákona o České televizi či Kodexu ČT.

V otázce Vaší stížnosti na možnou manipulativní interpretaci některých použitých zdrojů Rada ČT neidentifikovala v obsahu předmětné epizody známky záměrné dezinterpretace. Vámi zdůrazněný článek *What does science tell us about boxing's gender row?* z webu BBC skutečně posloužil jako podklad pro část epizody týkající boxerky Imane Khelif. Ačkoliv ve svém podnětu upozorňujete na to, že v článku se vyskytují pasáže, které pořad *What the fact?* nerefletoval, lze v této věci namítnout, že označené pasáže nijak nezpochybňují informace zahrnuté do obsahu uvedené epizody. Předním sdělením částí věnující se případu alžírské boxerky je upozornění na složitost situace, kdy se určování biologického pohlaví opírá pouze o jedno kritérium z celé řady důležitých charakteristik, nezabývá se hodnocením rozhodnutí Mezinárodního olympijského výboru ani neposuzuje správný přístup k uvedené problematice. Aniž by Rada ČT chtěla detailně analyzovat význam článku *What does science tell us about boxing's gender row?*, je z jeho obsahu zcela evidentní, že epizoda *Kolik máme pohlaví?* se držela dikce uvedeného článku, který zdůrazňuje komplikovanost situace a potřebu vědy shromáždit více poznatků. Rada ČT rovněž věnovala na základě Vaší stížnosti pozornost uvedení informace, že v populaci se nachází 1,7 % intersexuálních osob. Ačkoliv uvedená hodnota vychází z relevantního vědeckého výzkumu, dikce jejího uvedení může vzbuzovat dojem jediného možného údaje zachycujícího množství intersexuálních osob v populaci. Jak však vyplývá mimo jiné z vyjádření divize Digitální služby, existují i odlišná data vztažená k uvedené problematice, jichž bylo dosaženo rozdílnými výzkumnými strategiemi. Rada ČT se tak ve shodě s tehdejším generálním ředitelem ČT domnívá, že tvůrci epizody mohli v zájmu uvádění co nejpresnějších informací dodat, že zvolená hodnota není jediným možným údajem vztahujícím se k podílu těchto osob v populaci.

Jedná-li se o složení autorského týmu z hlediska jejich vzdělání a odbornosti, je Rada ČT nucena Vám sdělit, že zasahování do personálních záležitostí v oblasti tvorby obsahu nepatří do její pravomoci, nehledě na to, že z obsahu Vaší stížnosti nevyplývá, k porušení kterých konkrétních ustanovení Kodexu ČT či Zákona o ČT dochází deficitem vzdělání tvůrců ve Vámi jmenovaných oborech. Nadto lze namítnout, že kritika obsahu skrze poukazování na domnělé nedostatečné vzdělání jeho tvůrců se řadí do kategorie argumentů *ad hominem*, jež jsou obecně považovány za demagogické. Rada ČT pak z hlediska svých kompetencí posuzovala

využití zvukové sekvence zachycující Vámi zmíněný výrok Andreje Babiše a dospěla k názoru, že ani v tomto případě se autoři nedopustili porušení patřičných zákonných ustanovení či Kodexu ČT. Jako zásadní se zde jeví skutečnost, že daný zvukový záznam s hlasem předsedy hnutí ANO byl využit v souladu s právy, kterými Česká televize disponuje k pořadu Otázky Václava Moravce (kde výrok zazněl), stejně jako s právem k zařazení části tohoto pořadu do jiného audiovizuálního díla. Daný výrok nebyl v pořadu *What the fact?* zkreslený či vytržený z kontextu, jeho cílem nebylo poukázat na osobu Andreje Babiše, čemuž nasvědčuje i o to, že autor citace nebyl v pořadu nijak explicitně označen, což proces identifikace Andreje Babiše pro diváka neznalého jeho akustického profilu značně ztěžuje. Ukázka byla do pořadu zařazena s cílem demonstrovat širší problematiku přístupu k vědeckým poznatkům a rozhodovacích procesů, které nejsou podloženy relevantními odbornými daty, a to v souladu se sdělením vyplývajícím z pasáže o Imane Khelif.

Rada ČT rovněž neshledává jako důvodné konstatování porušení Kodexu ČT v souvislosti s potenciálním střetem zájmů jedné ze scénáristek předmětné epizody pořadu *What the fact?*. Podle informací, které má Rada ČT k dispozici, bylo v případě Petry Chaloupkové postupováno v souladu s požadavky ukotvenými v článcích 22.1 a 22.6 Kodexu ČT ukládající dotyčnému zaměstnanci oznámit potenciální střet zájmů či spolupráci s jiným médiem svému nadřízenému. K vyloučení možného porušení Kodexu ČT v oblasti střetu zájmů přispívá též i Vámi zmíněný fakt, tedy že Česká televize je dlouholetým mediálním partnerem festivalu Mezipatra.

V kontextu Vaší stížnosti tak Rada České televize neidentifikovala v souvislosti s epizodou *Kolik máme pohlaví?* pořadu *What the fact?* na platformě iVysílání porušení Kodexu ČT či Zákona o České televizi. Závěrem tohoto dopisu by se Rada ČT se vší úctou k Vašemu názoru dovolila ohradit proti Vašemu tvrzení, že snad Vaše předchozí stížnost byla „smetena ze stolu formalistickými odpověďmi“, aniž by členové Rady ČT Vašim výhradám „přiznali relevanci“. Rádi bychom Vás na tomto místě zdvořile upozornili, že Rada České televize postupovala v případě Vašeho předchozího podnětu (čj. e303/24 a 303a/24) zcela v souladu s pravidly pro vyřizování podnětů a stížností. Pro potřeby projednání stížnosti si vyžádala vyjádření generálního ředitele ČT, Vaše připomínky řádně zhodnotila a k rozhodnutí týkající se Vašich výhrad Vám ve své odpovědi poskytla podrobnou argumentaci. Obdobným způsobem Rada ČT postupovala i v případě aktuální stížnosti. Věříme, že naše vysvětlení přispěje k objasnění celé záležitosti, a děkujeme Vám za Váš zájem o kvalitu vysílání České televize.

S pozdravem

Mgr. Karel Novák
předseda Rady České televize

Vážení členové Rady,

dne 27. února 2025 mi byla Radou ČT předložena k vyjádření stížnost Aliance pro rodinu na pořad What the fact? vysílaný na platformě iVysílání, konkrétně na díl s názvem Kolik máme pohlaví? Stěžovatel označuje tento díl za manipulativní, neodborný a aktivistický, a dovozuje porušení § 2 odst. 2 písm. a) Zákona č. 483/1991 Sb., o České televizi a také Kodexu ČT.

Stěžovatel namítá nevyváženou a neobjektivní práci autorů se zdroji a dezinterpretaci obsahu, dále personální neodbornost autorského týmu a údajný střet zájmů jedné ze scénáristek pořadu.

V této věci jsem si vyžádal stanovisko divize Digitálních služeb, které přikládám přílohou. Nad rámec tohoto stanoviska chci uvést, že jsem obsah stížnosti Aliance pro rodinu neformálně konzultoval se třemi erudovanými odborníky v oboru sexuologie, kdy tito ve shodě konstatovali, že v obsahu zmíněné epizody Kolik máme pohlaví? neshledali žádné odborné pochybení. Jedinou dílčí výhradu měli k interpretaci procentuálního zastoupení intersexuálních jedinců v populaci, kdy dle jejich názoru autoři mohli zmínit vedle výsledků výzkumu profesorky Fausto Sterling i závěry dalších odborníků zabývajících se touto problematikou, kteří dospěli k jiným hodnotám. S touto výhradou se ztotožňuji, nicméně jsem toho názoru, že tato nepřesnost neměla vliv na celkovou výpovědní hodnotu daného příspěvku a stížnost tedy považuji za nedůvodnou.

S pozdravem

Mgr. Jan Souček
generální ředitel České televize

Důrazně se ohrazujeme proti tvrzení, že zmíněný díl pořadu What the fact?! porušuje zásady objektivitu, vyváženosti a všestranných informací, nebo že by dokonce podléhal lobbistickým tlakům.

Témata, která pořad zpracovává, vychází z důsledné a nezávislé práce redakce iVysílání. Pořad se pohybuje v žánru krátkometrážního infotainmentu; jde o explainer formát, který vysvětluje složité fenomény stručnou a zábavnou formou. Jako takový musí pochopitelně různé informace, polemiky a jevy výrazně zjednodušit. Jsme si však naprosto vědomi zodpovědnosti, kterou tato práce přináší, a proto máme několikastupňový systém vývoje a výroby každé epizody. Každý scénář je založený na důkladné rešerši a zodpovědné práci se zdroji; vždy prochází fact-checkingem a dramaturgií dalších dvou redaktorů, vybrané epizody také odbornou konzultací. Totéž platí pro střih a výslednou podobu každého dílu. Všichni tvůrci a tvůrkyně, které se na pořadu podílí, mají zároveň dostatečné odborné znalosti práce se zdroji i zásad televizní a online tvorby, stejně jako potřebné zkušenosti pro práci na takovém formátu.

Rádi bychom se ohradili proti tvrzení, že jde o “další příklad aktivistické agitky LGBTQI+ lobby”. Česká televize zkrátka podporuje lidská práva a tím i práva LGBTQI+ osob. Nikoli proto, že by podléhala nějakému tlaku lobbistů (tvrzení, pro které Aliance pro rodinu nepředkládá žádné důkazy), ale proto, že je to v souladu s hodnotami média veřejné služby i s hodnotami sdílenými napříč EBU. Mimo jiné to i vyplývá z jejího Kodexu, kde se přímo v preambuli uvádí:

Česká televize v tomto smyslu představuje otevřený veřejný prostor pro setkávání zkušeností, postojů a prožitků vlastních různým lidem a skupinám žijícím na území České republiky. Tím mimo jiné napomáhá informační a kulturní seberealizaci rozmanitých menšin, jež se ocitají mimo hlavní proud názorů, kultury a zábavy, při současném poznání těchto menšin většinou.

(...)

A) Vytváří svými pořady orientační bod pro všechny členy společnosti a podporuje soudržnost společnosti a integraci všech jednotlivců, skupin a společenství; zvláště se pak musí vyvarovat jakýchkoli forem kulturní, sexuální, náboženské či rasové diskriminace a společenské segregace.

K jednotlivým bodům dále konkrétně uvádíme:

1. Údajná „nevyváženost a neobjektivita zdrojů“

a) Ainsworth Claire. Nature Magazine. Sex redefined: The Idea of 2 Sexes Is Overly Simplistic. Scientific American je uznávaným populárně-vědeckým časopisem, na jehož stránkách publikovalo své texty víc než sto laureátů Nobelovy ceny. Personální změny ve vedení časopisu nijak neohrožují kredibilitu zdroje.

b) @SciShow. Sciences Proves There Are More Than Two Human Sexes. Youtube.com. Tvrzení ve videu jsou bohatě a transparentně ozdrojována důvěryhodnými tituly a institucemi jako je WHO, ScienceDirect, National Library of Medicine nebo NHS. Prohlášení, že daný pořad pochází z produkce New York Public Radio, je nepravdivé. Producentem pořadu je společnost Complexly, stránky New York Public Radio pouze informovaly o existenci tohoto pořadu. Ani informace, že New York Public Radio čelí kritice a kontroverzím se nezakládá na pravdě, zmiňovaná stránka na Wikipedii se týká organizace National Public Radio.

c) World Health Organization. Gender and Health. Who.int. Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR uvádí: "WHO je nezávislá mezinárodní organizace působící v rámci Spojených

národů (OSN)." Jako taková má vysoké publikační standardy předcházející politickým vlivům. Informativní text jsme využili na začátku dílu pořadu, kde definujeme rozdíl mezi genderem a biologickým pohlavím.

d) Council of Europe Portal. Sex and Gender.int Zdroj uvádí definice jednotlivých pojmů s odkazem na Evropský institut pro rovnost mužů a žen, oficiální orgán EU. V definici biologického pohlaví se navíc explicitně píše, že sada biologických a fyziologických charakteristik většinou používaných pro určení biologického pohlaví není výlučná pro jedno či druhé, protože existují jedinci, kteří mají jejich kombinaci, což souhlasí s celkovým sdělením dílu pořadu. Zdroj rovněž uvádí, že pohlaví označuje biologické rozdíly mezi muži a ženami, jako jsou pohlavní žlázy, pohlavní orgány, chromozomy, hormony, kterým se v pořadu z hlediska problematiky spektrálního charakteru pohlaví přímo věnujeme.

e) Britannica. The difference between sex and gender explained. Britanica.com Zdroj jsme využili na počátku dílu, v němž definujeme rozdíl mezi genderem a pohlavím.

f) Newman Tim: Sex gender what is difference? Medicalnewstoday.com Z webu instituce: "MNT uplatňuje platí přísná pravidla pro získávání zdrojů a spoléhá se na recenzované studie, akademické výzkumné instituce a lékařské časopisy a asociace." Článek je důkladně ozdrojovaný odkazy na konkrétní vědecké studie, ze kterých čerpal.

g) Planned Parenthood. Sex and gender identity. Plannedparenthood.org Informace v textu odpovídají úrovni současného vědeckého poznání. Jedná se o stručná vysvětlení základních termínů, se kterými v dílu pracujeme. Coby organizace, která více jak 100 let zajišťuje specializovanou zdravotní péči pro miliony amerických občanů, je relevantním zdrojem v oblasti medicíny a sexuologie. Zmiňovaná podezření z nezákonného obchodování se nepotvrdila.

h) Bettiza Sofia. What does science tell us about boxing's gender row? bbc.com Všechna tvrzení jsou v článku řádně citována a přiřknuta jednotlivým respondentům. Samotný text článku pluralitou všech odborných názorů dokazuje tvrzení dílu pořadu, že se při určování biologického pohlaví nelze slepě rozhodovat pouze na základě jednoho vybraného kritéria.

2. Údajná "nevyváženost a manipulativnost jejich interpretace"

V pořadu neurčujeme správný nebo špatný počet pohlaví, pouze na začátku deklarujeme, že je vzhledem k současným vědeckým poznatkům nepřesné vnímat biologické pohlaví jako dva neměnné body. To odůvodňujeme dále doložením hned několika případů, které dokazují, že striktně binární vnímání nedokáže některé jevy vysvětlit, a proto má zjednodušující charakter.

To ostatně ve svém textu přiznává i citovaný MUDr. Štefánek: „V takovém případě lze kromě pohlaví mužského a ženského vytvořit pojem tzv. třetího pohlaví. Opět jde o poměrně přehledný systém, který je o něco přesnější - muži, ženy a třetí pohlaví. (...) Řešením by teoreticky bylo pro každou charakteristickou intersexuální odchylku vytvořit vlastní pohlaví. To by sice bylo ještě přesnější, ale pro běžný život již zcela nepoužitelné."

Co se týče pasáže s boxerkou Imane Khelif, hned první větou proklamujeme, že chceme skrze její případ upozornit na složitost situace, kdy se určování biologického pohlaví opírá pouze o jedno kritérium z celé řady důležitých charakteristik. V pořadu nedochází k hodnocení správnosti rozhodnutí Mezinárodního olympijského výboru, pouze parafrázujeme jejich oficiální vyjádření a informujeme o jejich způsobu řešení situace. Citované výňatky z článku

BBC účelově vynechávají části odborných prohlášení, která podporují interpretaci nabídnutou v epizodě pořadu. Kupříkladu zmiňovaný profesor William potvrzuje hlavní sdělení WTF následujícími slovy: “Pouhý výskyt chromozomu Y sám o sobě neodpovídá na otázku, zda je někdo muž nebo žena.”

Dále k procentuálnímu zastoupení intersexuálních jedinců v populaci. Vzhledem k tomu, že samotná kategorie intersex není z podstaty věci jednoduše definovatelná, odborné názory a definice termínu se mohou logicky lišit. V dílu uvádíme číslo korespondující s výzkumem profesorky Anne Fausto-Sterling, která je uznávanou kapacitou se vzděláním v oblasti vývojové biologie a gender studies a má na svém kontě spolupráci s nejprestižnějšími univerzitami na světě. S jejím odhadem populačního zastoupení se navíc ztotožňují důvěryhodné a relevantní instituce jako jsou Amnesty International nebo The University of Manchester. Zmiňované odlišné číslo vycházející z výzkumu Leonarda Saxe je výsledkem šetření prostřednictvím jiných metrik, než použila Fausto Sterling, je tedy přirozené (a ve vědecké obci běžné), že se výsledky budou lišit.

3. Údajná “neodbornost personální”

Všichni tvůrci a tvůrkyně, které se na pořadu podílí, mají dostatečné odborné znalosti práce se zdroji i zásad televizní a online tvorby, stejně jako potřebné zkušenosti pro práci na takovém formátu.

V novinářské práci nebo jakékoli práci v médiích není klíčové pouze to, jaké vzdělání má autor, ale především jak kvalitní jsou zdroje, ze kterých čerpá, a jak přesně a objektivně je interpretuje. Redaktor nemusí být odborníkem v dané oblasti. Jeho úkolem je zprostředkovat složitá vědecká a společenská témata široké veřejnosti srozumitelným a fakticky přesným způsobem. Důležité je proto posuzovat kvalitu práce na základě metodiky a důvěryhodnosti zdrojů, nikoli pouze podle akademického titulu autora. Stejně jako náš díl o historii smaženého sýru nepsal oficiální odborník na smažené sýry, ale scenárista schopný práce s relevantními zdroji, také epizoda o biologickém pohlaví vznikala stejným způsobem.

4. Údajné “zneužívání osobnostních práv Andreje Babiše”

Máme za to, že Aliance pro rodinu v této věci nejedná jako zmocněnec Andreje Babiše, a nepřísluší jí tedy vymáhat ochranu jeho osobnostních práv, a to proto, že jí chybí aktivní věcná legitimace a právní zájem na celé věci. Nad rámec dodáváme, že Andrej Babiš výrok pronesl v pořadu České televize (Otázky Václava Moravce), ke kterému ČT disponuje právem k jeho užití dle § 18 odst. 2 autorského zákona, jako i právem k zařazení jeho částí (v tomto případě zvukové stopy) do jiného audiovizuálního díla, jak se stalo v tomto případě. K namítanému “zneužití osobnostních práv” (správně bychom řekli spíše neoprávněnému zásahu do osobnostních práv) tedy zcela jistě nedošlo.

5. Údajný střet zájmů

Vzhledem k tomu, že Česká televize je dlouhodobým mediálním partnerem festivalu Mezipatra, nepovažujeme tvorbu Petry Chaloupkové za střet zájmů (a to i z toho důvodu, že jejich spolupráce již skončila), ba naopak o vedlejší činnost zcela v zájmu ČT. Oznamovací povinnost obsaženou v 22.6 Etického kodexu ČT P. Chaloupková splnila směrem ke své přímé nadřízené šéfredaktorce Evě Rálkové, a to i přes to, že filmový festival nelze považovat za médium, o kterém hovoří Kodex v 22.6.